

Dokument s plenarne sjednice

A9-0256/2022

21.10.2022

IZVJEŠĆE

o promicanju regionalne stabilnosti i sigurnosti u široj regiji Bliskog istoka
(2020/2113(INI))

Odbor za vanjske poslove

Izvjestitelj: Manu Pineda

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	18
KONAČNO POJEDINAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	19

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o promicanju regionalne stabilnosti i sigurnosti u široj regiji Bliskog istoka (2020/2113(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegove članke 8. i 21.,
- uzimajući u obzir Zajedničko stajalište Vijeća 2008/944/ZVSP od 8. prosinca 2008. o definiranju zajedničkih pravila kojima se uređuje kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme¹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. veljače 2022. o provedbi zajedničke sigurnosne i obrambene politike – godišnje izvješće za 2021.²,
- uzimajući u obzir izvješće Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 16. lipnja 2021. naslovljeno „Izvješće o ZVSP-u – naši prioriteti u 2021.“,
- uzimajući u obzir zajedničku izjavu Europske unije i Agencije Ujedinjenih naroda za pomoć palestinskim izbjeglicama na Bliskom istoku (UNRWA) od 17. studenoga 2021. o potpori Europske unije UNRWA-u (2021. – 2024.),
- uzimajući u obzir Zajedničku komunikaciju Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i Komisije od 18. svibnja 2022. o strateškom partnerstvu sa Zaljevom (JOIN(2022)0013) i zaključke Vijeća od 20. lipnja 2022. na tu temu,
- uzimajući u obzir Rezoluciju Opće skupštine UN-a 66/290 od 10. rujna 2012. naslovljenu „Follow-up to paragraph 143 on human security of the 2005 World Summit Outcome“ (Daljnje mjere u vezi sa stavkom 143. o sigurnosti ljudi iz Zaključnog dokumenta svjetskog sastanka na vrhu 2005.),
- uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a br. 1325 (2000) od 31. listopada 2000. o ženama, miru i sigurnosti,
- uzimajući u obzir Rezoluciju 70/1 Opće skupštine UN-a od 25. rujna 2015. naslovljenu „Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development“ („Promijenimo svijet: program održivog razvoja do 2030.“),
- uzimajući u obzir ciljeve UN-a u pogledu održivog razvoja,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 23. listopada 2020. o rodnoj ravnopravnosti u vanjskoj i sigurnosnoj politici EU-a³,

¹ SL L 335, 13.12.2008., str. 99.

² SL C 342, 6.9.2022., str. 167.

³ SL C 404, 6.10.2021., str. 202.

- uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A9-0256/2022),
- A. budući da su zemlje šire regije Bliskog istoka na koju se upućuje u ovom izvješću i koja obuhvaća područje između Sredozemnog mora i Perzijskog zaljeva vrlo različite; budući da je ta regija strateška za EU s obzirom na njezin zemljopisni položaj i zajedničke veze te da zahtijeva dugoročan pristup i koordiniranu politiku, s obzirom na ciljeve Unije u pogledu promicanja vrijednosti mira, sigurnosti i zaštite ljudskih prava uz strogo poštovanje međunarodnog prava; budući da su stabilnost i sigurnost Europe i šire regije Bliskog istoka međuovisne i budući da je sigurnosno stanje u regiji trenutačno obilježeno aktualnim sukobima sa snažnom regionalnom i izvanregionalnom dimenzijom te je i nestabilno i vrlo zabrinjavajuće;
- B. budući da se regija Bliskog istoka bori s mnogim nestabilnostima koje su posljedica strukturnih geopolitičkih napetosti i ustrajnih internih čimbenika kao što su problemi povezani s društveno-gospodarskim razvojem, loše upravljanje i vjerski radikalizam; budući da se više zemalja na širem području Bliskog istoka suočava s ratom, nestabilnošću te socijalnom i financijskom krizom; budući da terorističke organizacije iskorištavaju tu nestabilnost i sigurnosno stanje te su prouzročile smrt brojnih civila; budući da u tom problematičnom kontekstu i s obzirom na povijesne i susjedne odnose EU ima ključnu ulogu u doprinosu stabilizaciji te regije; budući da EU kao globalni akter mora biti u stanju nametnuti se kao konstruktivan partner, oslanjajući se na svoje sposobnosti posredovanja kako bi zemljama Bliskog istoka pomogao u postizanju stabilnosti i napretka;
- C. budući da su utjecaj i uloga različitih država članica EU-a u regiji vrlo nejednaki zbog njihovih specifičnih povijesnih, kulturnih i socioekonomskih veza; budući da sve države članice EU-a dijele zajedničke ciljeve sigurnosti i stabilnosti, kao i cilj promicanja ljudskih prava i demokracije; budući da te razlike ponekad mogu dovesti do proturječnih ili sukobljenih stajališta u zemljama te regije i suparničkih strategija koje su izrazito štetne za postizanje dosljednijeg i učinkovitijeg pristupa EU-a; budući da je politika EU-a sve više usmjerena na pitanja migracija i azila, kao i na borbu protiv terorizma; budući da je potrebno usredotočiti se i na temeljne uzroke nestabilnosti kako bi se pripremile dugoročne strategije i rješenja za zajedničke izazove;
- D. budući da u Perzijskom zaljevu postoji mnogo uzavrelih državnih, etničkih i vjerskih suparničtva zbog kojih će se trenutačne krize, kao što je ona u Jemenu, ne samo nastaviti nego i proširiti nestabilnost diljem cijele regije;
- E. budući da su neriješeni sukobi u Libiji i Siriji razlog za veliku zabrinutost i da ugrožavaju stabilnost cijele regije; budući da su treći akteri, kao što su Iran, Rusija i Turska u Siriji, prisutni u tim zemljama te da su u te sukobe uključene vojne i paravojne skupine, kao što je ruska grupa Wagner; budući da se Jemen nalazi usred dugotrajne političke i humanitarne krize, koju je rat dodatno pogoršao, te da je došlo do stalnog dotoka oružja u tu zemlju; budući da 80 % stanovništva, 24,1 milijun ljudi, treba humanitarnu pomoć i zaštitu; budući da je kriza izazvana ratom u Jemenu trenutačno najveća humanitarna kriza na svijetu; budući da su u Iraku i Libanonu u tijeku društveni i politički sukobi u kojima različite regionalne sile pokušavaju utjecati na lokalno

stanovništvo kako bi proširile svoju kontrolu; budući da bi se ti sukobi potencijalno mogli dodatno razviti; budući da je izraelska okupacija palestinskih područja i dalje izvor nestabilnosti; budući da sukobi u regiji utječu na živote milijuna izbjeglica prisiljenih da napuste svoje zemlje, uključujući oko 14 milijuna Palestinaca⁴, 7 milijuna Sirijaca⁵ i 2 milijuna Iračana⁶ i 1,7 milijuna Jemenaca⁷;

- F. budući da UNRWA i dalje doprinosi regionalnoj stabilnosti i miru; budući da njegova financijska sredstva nisu dovoljna za ispunjavanje njegova mandata, koji je ključan za ljudski razvoj i humanitarnu potporu nekima od najugroženijih svjetskih izbjeglica, te je stoga kontinuirana potpora EU-a UNRWA-u ključan element strategije EU-a za doprinos promicanju sigurnosti, stabilnosti i razvoja u regiji;
- G. budući da, iako je ta regija niže na listi njegovih prioriteta, SAD i dalje ima važnu ulogu, među ostalim i zbog svoje vojne i sigurnosne prisutnosti, koja se smanjuje, ali još ima odlučujuću ulogu u mnogim zemljama; budući da se Rusija pozicionirala kao vojna sila u regiji nakon što je 2015. intervenirala u znak potpore režimu u Siriji;
- H. budući da su 15. rujna 2020. Ujedinjeni Arapski Emirati i Bahrein, pristali normalizirati svoje diplomatske odnose s Izraelom potpisivanjem tzv. Abrahamovih sporazuma;
- I. budući da je sastanak na vrhu održan 27. i 28. ožujka 2022. između Izraela, Ujedinjenih Arapskih Emirata, Bahreina, Egipta i Maroka radi stvaranja novog regionalnog pristupa sigurnosti i povećanja njihove suradnje, na kojem je prisustvovao i državni tajnik SAD-a, otvorio put novom regionalnom pristupu sigurnosti; budući da je Iran od 2011. znatno proširio svoj utjecaj u regiji; budući da su na godišnjem sastanku na vrhu Vijeća za suradnju u Zaljevu održanom u Al Uli 2021. Saudijska Arabija, Ujedinjeni Arapski Emirati, Egipat i Bahrein nakon gotovo četiri godine okončali svoj bojkot Katara; budući da su 2021. pregovori između Saudijske Arabije i Irana te dijalozi na visokoj razini između Irana i Ujedinjenih Arapskih Emirata doprinijeli smirivanju napetosti u regiji;
- J. budući da su i Ukrajina i Rusija vodeći izvoznici žitarica i gnojiva za poljoprivredne proizvode za brojne zemlje u regiji koje su izrazito ovisne i ranjive; budući da ruski rat u Ukrajini i njezina blokada ukrajinskog žita uzrokuju nestašicu pšenice i žitarica te bi mogli na rub gladi dovesti do 49 milijuna ljudi; budući da zbog poremećaja povezanih s ratom već visoke cijene hrane dodatno rastu i produbljuje se siromaštvo;
- K. budući da države članice EU-a i dalje izvoze oružje u zemlje u toj regiji; budući da je EU utvrdio zajedničko stajalište kojim se utvrđuju zajednička pravila kojima se uređuje kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme⁸;

⁴ Glavni podtajnik za humanitarna pitanja i koordinator za pružanje hitne pomoći Martin Griffiths, visoki povjerenik UN-a za izbjeglice Filippo Grandi i administrator Programa Ujedinjenih naroda za razvoj Achim Steiner, „[Poruka čelnika Ujedinjenih naroda za humanitarnu pomoć, izbjeglice i razvoj o stanju u Siriji i regiji](#)”, 10. svibnja 2022.

⁵ Visoki povjerenik UN-a za izbjeglice, „[Izvanredna situacija u Siriji](#)”, ažurirano 15. ožujka 2021.

⁶ Visoki povjerenik UN-a za izbjeglice, „[Objašnjenje iračke izbjegličke krize](#)”, 7. studenoga 2019.

⁷ Visoki povjerenik UN-a za izbjeglice, „[Izvanredna situacija u Jemenu](#)”, 14. srpnja 2022.

⁸ Zajedničko stajalište Vijeća 2008/944/ZVSP od 8. prosinca 2008. o definiranju zajedničkih pravila kojima se uređuje kontrola izvoza vojne tehnologije i opreme (SL L 335, 13.12.2008., str. 99.).

- L. budući da su zemlje u regiji ključni trgovinski partneri EU-a i da između dviju strana postoje snažne gospodarske veze; budući da je aktualna globalna energetska kriza, koja je pogoršana ruskim ratom u Ukrajini, dovela do povećanih kontakata s Vijećem za suradnju u Zaljevu i drugim zemljama u regiji u pogledu uvoza energetskih resursa u EU; budući da postoji potencijal za snažniju suradnju u drugim područjima kao što su zelena tranzicija, ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba na njih, turizam, bolje upravljanje, obrazovanje, kultura i ljudska prava; budući da su u zajedničkoj komunikaciji o strateškom partnerstvu sa Zaljevom istaknuta brojna područja od zajedničkog interesa za EU, Vijeće za suradnju u Zaljevu i druge zemlje Zaljeva; budući da su arapske zemlje Zaljeva povećale svoju međunarodnu humanitarnu i razvojnu pomoć;
- M. budući da je šire područje Bliskog istoka među područjima koja su najviše pogođena klimatskim promjenama na svijetu s obzirom na dvostruko brži rast temperature u odnosu na svjetski prosjek; budući da se zemlje te regije suočavaju s brojnim okolišnim izazovima, kao što su dezertifikacija, gubitak biološke raznolikosti, onečišćenje u morskim i obalnim područjima, onečišćenje zraka te pitanja nestašice i loše kvalitete vode, što će se dodatno pogoršati klimatskim promjenama; budući da učestalost i intenzitet pješčanih oluja u regiji stalno rastu; budući da nestašica vode izazvana klimatskim promjenama, dezertifikacija i nesigurnost opskrbe hranom ugrožavaju sigurnost ljudi i mogu pogoršati postojeće ili izazvati nove sukobe u regiji; budući da je potreban pojačani kontakt s partnerima u regiji u kontekstu aktualne globalne energetske krize i ruskog agresivnog rata protiv Ukrajine; budući da postoji potencijal za snažniju suradnju u drugim područjima kao što su zelena tranzicija, bolje upravljanje i ljudska prava; budući da se europskim zelenim planom mogu stvoriti kanali za konstruktivnu suradnju između EU-a i zemalja u regiji; budući da će EU morati uvoziti obnovljivu energiju kako bi ostvario svoje klimatske ciljeve; budući da u kontekstu globalnih napora za smanjenje emisija stakleničkih plinova i napuštanje fosilnih goriva zemlje šireg područja Bliskog istoka trebaju diversificirati svoja gospodarstva koja se snažno oslanjaju na ekstrakciju ugljikovodika i trgovinu njima; budući da su se u listopadu 2021. Ujedinjeni Arapski Emirati obvezali na ostvarenje nulte neto stope emisija do 2050., da se Saudijska Arabija obvezala da će postići nultu neto stopu emisija na domaćem tržištu do 2060. te da se Katar obvezao da će do 2030. emisije stakleničkih plinova smanjiti za 25 %;
- N. budući da su problemi povezani s neinkluzivnim upravljanjem i kršenjem vladavine prava, ljudskih prava i temeljnih sloboda, kao i terorizam, korupcija i vanjsko upletanje u tu regiju zabrinjavajući i znatan su izvor nestabilnosti i nesigurnosti; budući da se zatvaranje ili mučenje mirnih pripadnika političke oporbe, boraca za ljudska prava i društvenih aktivista u nekoliko zemalja diljem te regije povećalo kao odgovor na legitimne demokratske težnje i da utire put za daljnji sukob; budući da je prema izvješćima 2021. u sedam zemalja – Egiptu, Iranu, Iraku, Saudijskoj Arabiji, Siriji, Ujedinjenim Arapskim Emiratima i Jemenu – zabilježeno 520 pogubljenja, što je povećanje od 19 % u odnosu na 2020.; budući da duboko ukorijenjena korupcija negativno utječe na zapošljavanje, rast i razvoj te ugrožava sposobnost država da ispune svoju obvezu promicanja, poštovanja i zaštite ljudskih prava pojedinaca koji podliježu njihovoj nadležnosti; budući da najviše razine nezaposlenosti mladih u svijetu te zatvaranja ili mučenja pripadnika političke oporbe i društvenih aktivista diljem regije potiču napetosti i sukobe;

- O. budući da su definicije stabilnosti i sigurnosti pozitivno povezane s demokratskim razvojem i poštovanjem vladavine prava; budući da nedavna istraživanja⁹ u području političke ekonomije potvrđuju da „postoji gospodarski i statistički značajan pozitivan učinak demokracije na budući BDP po stanovniku” i impliciraju da „dugoročni BDP raste za oko 20-25 % u 25 godina nakon procesa demokratizacije”; budući da je pritisak na medijski pluralizam i slobodu tiska dodatno destabilizirao regiju povećanjem promicanja nasilja i demonizacijom svih oporbenih glasova;
- P. budući da prema podacima UNICEF-a djeca i mladi (u dobi od 0 do 24 godine) na Bliskom istoku i u sjevernoj Africi trenutačno čine gotovo polovicu stanovništva te regije; budući da se prema istraživanju Arab Youth Survey iz 2021. povećanje troškova života i druga pitanja povezana sa svakodnevnim životom smatraju najvećim preprekama s kojima se ta regija suočava jer više od trećine mladih Arapa jedva sastavlja kraj s krajem; budući da su stotine europske djece više od četiri godine pritvorene u logorima Al Hol i Al Roj;
- Q. budući da bi smjernice EU-a o ljudskim pravima, uključujući smjernice EU-a o nasilju nad ženama i djevojčicama te promicanju prava žena i rodne ravnopravnosti trebalo ojačati i staviti u središte strategije EU-a za tu regiju; budući da se ljudska prava žena sustavno krše i da se aktivisti za prava žena u toj regiji i dalje uznemiruju, zastrašuju, pritvaraju i zatvaraju u toj regiji ili im se zabranjuje putovanje; budući da su tzv. ubojstva iz časti i dalje raširena u mnogim zemljama šireg područja Bliskog istoka, a brojne žene i dalje žive u bračnom zatočeništvu; budući da se potpuno uključivanje žena u sprečavanje i rješavanje sukoba pokazalo korisnim za promicanje sigurnosti i stabilnosti na globalnoj razini; budući da je posljednjih godina diljem zemalja članica Vijeća za suradnju u Zaljevu znatan naglasak stavljen na povećanje zastupljenosti žena u radnoj snazi, kao i u općinama i parlamentima;
- R. budući da su pripadnici skupine LGBTI i dalje žrtve represije i nasilja diljem regije te da u mnogim zemljama regije i dalje postoji smrtna kazna;

Trenutačno stanje

1. ističe da je trenutačna situacija u široj regiji Bliskog istoka obilježena neprekidnim sukobima koji ustraju, uključujući nepremostive sukobe preko posredničkih snaga koji imaju regionalnu dimenziju i krize s više izvora, zbog čega je razvoj globalne europske strategije posebno složen jer svaki doprinos mora biti višedimenzionalan i prilagođen posebnostima svake situacije, uz zadržavanje koherentne regionalne i međunarodne dimenzije; naglašava da svako sudjelovanje država članica EU-a ili drugih vanjskih aktera, osobito Rusije, mora biti usmjereno na rješavanje sukoba i povećanje sigurnosti i stabilnosti; napominje da osim aktualnih sukoba postoje i prikriveni sukobi koje EU mora uzeti u obzir pri utvrđivanju svoje dugoročne strategije za rješavanje temeljnih uzroka nestabilnosti u regiji;
2. pozdravlja napore koje EU ulaže u promicanje demokracije, vladavine prava, ljudskih prava, gospodarskog razvoja i temeljnih sloboda na Bliskom istoku te traži da EU

⁹ Acemoglu, D. i dr., „Democracy Does Cause Growth”, *Journal of Political Economy*, sv. 127., br. 1, 2019., str. 47. – 100.

dodatno potakne svaku zemlju na provedbu političkih i gospodarskih reformi;

3. naglašava da EU promiče program za mir i stabilnost te da je spreman blisko surađivati i razmjenjivati metode, iskustva i najbolje prakse za sprečavanje sukoba, posredovanje i borbu protiv terorizma, i na bilateralnoj i na regionalnoj razini;
4. ističe da EU ima vlastite interese na Bliskom istoku kao području od velike pozornosti koje utječe na sigurnost EU-a i njegovih građana, a to su promicanje mira, stabilnosti i smirivanja napetosti u široj regiji, borba protiv klimatskih promjena, suradnja na proizvodnji čiste energije, promicanje i provedba multilateralizma, promicanje poštovanja ljudskih prava, vladavine prava i dobrog upravljanja, povećanje blagostanja, zadovoljavanje sve većih globalnih razvojnih i humanitarnih potreba te promicanje globalnog zdravlja; naglašava da je sigurnost EU-a međuovisna sa sigurnošću na Bliskom istoku i da bi instrumenti financiranja EU-a, kao što su Europski instrument mirovne pomoći i Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, te humanitarna pomoć i operacije usmjerene na regiju trebali znatno doprinijeti stabilnosti i blagostanju regije; naglašava odgovornost relevantnih tijela EU-a da nastave osiguravati financijsku odgovornost i transparentnost na temelju postojeće metodologije za upravljanje uspješnošću i sustav izvješćivanja te da se nikakva financijska sredstva EU-a ne mogu preusmjeriti terorističkim organizacijama ili aktivnostima;
5. naglašava da globalni i regionalni akteri, među kojima neki svoju pomoć ne uvjetuju načelima dobrog upravljanja koja promiče EU, sve više pojačavaju svoje napore, posebno u području vojnih poslova s afričkim zemljama, te potkopavaju multilateralne mehanizme koji su ključni za održavanje mira;
6. primjećuje da su se od arapskog proljeća 2011. u toj regiji dogodile povijesne promjene; no naglašava da je nestabilnost koja je uslijedila prouzročena, među ostalim, odlukom određenih autoritarnih režima da se koriste nasiljem protiv mirnih prosvjeda i kritika; smatra da je povećana polarizacija kontraproduktivna za ciljeve EU-a u području stabilnosti i sigurnosti; traži od EU-a da potiče multilateralizam i regionalnu integraciju na širem području Bliskog istoka putem institucijskog partnerstva između EU-a i Vijeća za suradnju u Zaljevu i Euro-mediteranskog partnerstva, uključujući snažne međuparlamentarne odnose; istodobno potiče EU da poboljša svoje bilateralne rasprave i partnerstva sa svim dionicima koji su ozbiljno predani postizanju mira i stabilnosti u regiji;
7. ističe važnu ulogu koju bi EU mogao imati u bliskoj suradnji s partnerima u regiji, uključujući civilno društvo, mirne oporbene glasove, sindikate i poslovnu zajednicu, na bilateralnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini kako bi se doprinijelo oblikovanju zajedničkog odgovora za postizanje stabilizacije i razvoja, što je ključno za poticanje stabilnosti; u tom smislu pohvaljuje napore regionalnih aktera, kao što su Irak, Kuvajt, Oman i Katar, u promicanju konstruktivnog diplomatskog angažmana unutar regije, među ostalim putem inicijativa kao što su Bagdadska konferencija za suradnju i partnerstvo 2021. i pregovori o normalizaciji odnosa između Irana i Saudijske Arabije uz posredovanje Iraka; traži da EU podupre ta diplomatska nastojanja kad god je to moguće i potakne regionalnu odgovornost za smirivanje napetosti; stoga poziva na jačanje suradnje s regionalnim organizacijama poput Vijeća za suradnju u Zaljevu i

Arapske lige;

8. pozdravlja zajedničku komunikaciju o strateškom partnerstvu sa Zaljevom radi promicanja široke suradnje sa zemljama Vijeća za suradnju u Zaljevu u različitim područjima; smatra da je ta komunikacija važan korak prema priznavanju uloge arapskih zemalja Zaljeva u regiji i postavljanju međuregionalnih odnosa između EU-a i Perzijskog zaljeva na nove temelje; smatra da bi komunikacija bila imala koristi od razvoja politika usmjerenih na prevladavanje postojećeg nedostatka povjerenja među različitim dionicima u Zaljevu, uključujući Vijeće za suradnju u Zaljevu, Irak i Iran; smatra da bi EU trebao podupirati tematsku suradnju regionalnih aktera u pogledu zajedničkih izazova kao što su klimatske promjene, prirodne katastrofe, trgovina i ciljevi održivog razvoja, u funkciji sredstva za izgradnju povjerenja u regiji; pohvaljuje središnju ulogu suradnje u zelenoj tranziciji, no žali zbog nedostatka kritičkog angažmana u pogledu lošeg stanja ljudskih prava te problematične vanjske i sigurnosne politike predmetnih zemalja; poziva EU i države članice da naglase da bi bliže partnerstvo sa zemljama Zaljeva trebalo biti povezano s jasnim mjerilima u području ljudskih prava za napredak, među ostalim u pogledu odgovornosti za ratne zločine u Jemenu, prava žena, slobode izražavanja i udruživanja, oslobađanja boraca za ljudska prava, moratorija na smrtnu kaznu, prava radnika migranata i usklađivanja na međunarodnim forumima; pozdravlja prijedlog iz zajedničke komunikacije za jačanje suradnje EU-a sa zemljama Perzijskog zaljeva u pogledu financiranja međunarodne humanitarne i razvojne pomoći; poziva Komisiju da potakne donatore u Zaljevu da veći dio svoje humanitarne i razvojne pomoći usmjeravaju preko multilateralnih institucija¹⁰ jer je njihova pomoć uglavnom bilateralna, a samo 1-6 % pomoći odlazi multilateralnim institucijama; preporučuje Komisiji da pojedinačnim zemljama ponudi pomoć u preispitivanju ciljeva njihove pomoći, kao i u jačanju suradnje i koordinacije i među njima samima i između njih i EU-a;
9. osuđuje aktualne nasilne napade na stanovništvo Jemena koji traju od 2015., a koji su izazvali smrt tisuća ljudi, uništenje ključne civilne infrastrukture te raširenu glad; podsjeća na to da se sukob u Jemenu ne može riješiti vojnim putem i da se kriza može održivo riješiti samo s pomoću uključivog pregovaračkog procesa pod vodstvom i odgovornošću Jemenaca i uz sudjelovanje svih dijelova jemenskog društva i svih strana uključenih u sukob; poziva države članice EU-a da obustave izvoz oružja koje se upotrebljava u ratu u Jemenu s obzirom na ozbiljan rizik od kršenja međunarodnog humanitarnog prava ili humanitarnog prava; osuđuje opskrbu hutijuskog pokreta velikim količinama oružja i komponenti od strane iranskih pojedinaca i subjekata; pozdravlja najavu primirja u Jemenu uz posredovanje UN-a iz travnja 2022. između koalicije pod vodstvom Saudijske Arabije i hutijuskih pobunjenika koje podupire Iran te njezinu obnovu u lipnju 2022.; ustraje u tome da bi primirje trebalo biti prvi korak u pripremi terena za vjerodostojne mirovne pregovore između jemenskih strana, što bi trebalo dovesti do završetka rata i okončanja jedne od najvećih humanitarnih katastrofa na svijetu; naglašava da se sukob ne može istinski riješiti bez preuzimanja odgovornosti za navodne ratne zločine; poziva sve strane da poštuju primirje i da u dobroj vjeri započnu pregovore koji će ostvariti održive političke i sigurnosne dogovore, u skladu s

¹⁰ AlMezaini, K., „[Humanitarian Foreign Aid of Gulf States – Background and Orientations](#)” (Humanitarna strana pomoć za države Zaljeva – kontekst i smjernice), Konrad Adenauer Foundation, Izvješće o politici br. 20, siječanj 2021.

Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 2216 (2015), zajedničkim provedbenim mehanizmima Misije Ujedinjenih naroda za potporu Sporazumu iz Al Hudaide i općim prekidom vatre, na što se poziva u Rezoluciji Vijeća sigurnosti UN-a 2532 (2020); skreće pozornost na humanitarnu katastrofu prouzročenu ratom u Jemenu koja traje od 2016.; poziva sve strane da poštuju međunarodno humanitarno pravo i da se u potpunosti uključe u mirovne pregovore pod vodstvom UN-a;

10. izražava duboku zabrinutost zbog eskalacije tenzija u Iraku, uključujući vanjsko upletanje, koje predstavljaju prijetnju radu ključnih državnih institucija u toj zemlji; poziva sve strane da djeluju krajnje suzdržano i da ostanu mirne jer je ključno da svi akteri izbjegavaju sve radnje koje bi mogle dovesti do daljnjeg nasilja; ponovno izražava nepokolebljivu potporu EU-a sigurnosti, stabilnosti i suverenosti Iraka; izražava zabrinutost zbog stanja u Iraku i ističe duboko nezadovoljstvo naroda zbog ustrajne korupcije u zemlji; potiče EU i njegove države članice da doprinesu stabilnosti Iraka podupiranjem obnove i mirenja nakon sukoba te odgovorne izgradnje institucija kako bi se zemlja zaštitila od geopolitičkih suparništava i kako bi se premostile sve veće društvene podjele; ističe da se uništavanje kulturne baštine i pljačkanje umjetničkih djela i drugih kulturnih dobara tijekom oružanih sukoba treba rješavati u smislu obnove i povrata kako bi se zaštitio i zajamčio integritet kulturne baštine i identitet društava, zajednica, skupina i pojedinaca; prima na znanje važnost savjetodavne misije EU-a u Iraku; no ističe da u suradnji s iračkim vlastima mora provesti reformu kako bi povećala svoj utjecaj na terenu;
11. podsjeća da je sukob u Libanonu posljedica klijentelizma političkih aktera, kao i endemske korupcije, te da svaka financijska pomoć EU-a mora biti uvjetovana demokratskom i uključivom vladom koja zauzima jasan stav protiv korupcije; izražava duboku zabrinutost zbog odugovlačenja političke, ekonomske, financijske i socijalne krize u Libanonu, koja i dalje uzrokuje patnju cijeloga stanovništva; pozdravlja parlamentarne izbore u Libanonu održane 15. svibnja 2022. i poziva na brzo i uključivo formiranje nove vlade koja će biti usmjerena na misije, vjerodostojna i odgovorna i koja nije pod stranim utjecajem; poziva potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) i države članice da nastave vršiti snažan pritisak na političke predstavnike Libanona da provedu reforme, među ostalim uvjetovanjem opsežne strukturne potpore stvarnim promjenama; traži da EU i njegove države članice istodobno povećaju humanitarnu pomoć libanonskom narodu u kombinaciji s potporom za osnovne javne službe, lokalne organizacije i civilno društvo;
12. naglašava posebnu odgovornost sirijskog režima; ističe posebnu odgovornost Rusije, kao stalne članice Vijeća sigurnosti UN-a, koja je od 2011. godine 18 puta stavila veto na rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a čiji je cilj bio pronaći političko rješenje sirijske krize; pozdravlja odluku Organizacije za zabranu kemijskog oružja iz travnja 2021. o isključenju sirijskih članova iz te organizacije; podsjeća da je građanski rat u Siriji jedan od najsmrtonosnijih sukoba u regiji u proteklim desetljećima jer je prouzročio smrt pola milijuna ljudi i prisilno raseljavanje 14 milijuna Sirijaca; podsjeća na ljudsku tragediju te raseljavanje više od polovice stanovništva Sirije unutar države i kao izbjeglica diljem regije i Europe; naglašava da je potrebno okončati aktualnu okupaciju različitih dijelova Sirije od strane regionalnih aktera; ističe potrebu da se pronađe rješenje za aktualni

sukob u Siriji na temelju demokracije te suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti te zemlje; ističe da se to rješenje mora postići dijalogom; pozdravlja sve napore EU-a, njegovih država članica i civilnog društva da dokumentiraju i kazneno gone zločine protiv čovječnosti te traži od EU-a da pojača napore za okončanje nekažnjavanja; primjećuje da od početka sukoba nijedan od njegovih glavnih uzroka nije riješen, dok su regionalne napetosti porasle, a gospodarska kriza u Siriji dodatno se pogoršala, uzrokujući strašne patnje civila; pozdravlja financijsku potporu EU-a Turskoj, Libanonu i Jordanu za prihvata sirijskih izbjeglica; podsjeća da Sirija nije sigurna zemlja za povratak sedam milijuna izbjeglica koji su od 2011. pobjegli od represije i sukoba; naglašava da je osiguravanje poraza Daiša/ISIS-a i dalje glavni prioritet globalne koalicije za poraz Daiša/ISIS-a, s obzirom na to da, unatoč znatnim nazadovanjima koje je u posljednje vrijeme doživjelo njegovo vodstvo, Daiš/ISIS i dalje provodi napade te predstavlja stalnu regionalnu i globalnu prijetnju;

13. poziva države članice EU-a da ispune svoju obvezu da odmah vrte svoje državljane, i maloljetnike i njihove majke, koji se dulje od četiri godine drže u logorima Al Hol i Al Roj u Autonomnoj upravi sjeverne i istočne Sirije; smatra da u slučaju da majke ili očevi snose bilo kakvu kaznenu odgovornost, trebalo bi ih privesti pravdi po povratku u državu članicu;
14. ističe da je stabilna, sigurna, ujedinjena i prosperitetna Libija prioritet EU-a; u tom pogledu preporučuje da EU ostane neutralan u trenutačnoj bitci za vlast u toj zemlji, posebno nakon nedavnih sukoba; naglašava da bi EU trebao podupirati projekte za povećanje otvaranja radnih mjesta, posebno u regiji Fezan, što bi imalo važnu ulogu u stabilizaciji zemlje;
15. naglašava dugogodišnju predanost EU-a relevantnim rezolucijama UN-a i prethodnoj rezoluciji Parlamenta od 17. veljače 2022. o provedbi zajedničke vanjske i sigurnosne politike kao stajališta EU-a o izraelsko-palestinskom sukobu i njegovu dugotrajnu predanost pravednom i sveobuhvatnom rješenju koje se temelji na dvjema državama; nadalje ističe da, u skladu s međunarodnim pravom, nezakonita naselja onemogućuju uspostavu dvodržavnog rješenja kao etablirane politike Europske unije; podsjeća da su mirovni pregovori između Izraela i Palestinske samouprave o konačnom rješenju sukoba koje se temelji na rješenju kojim se objema zemljama omogućuje da žive jedna uz drugu u miru i sigurnosti, na temelju granica iz 1967., preduvjet za regionalnu stabilnost; ponovno izražava duboku zabrinutost zbog naglog pogoršanja humanitarne situacije u Pojasu Gaze i traži ukidanje svih restriktivnih mjera za kretanje ljudi i robe koje je Izrael nametnuo na tom području, a koje imaju razoran učinak na stanovništvo; poziva Komisiju i Vijeće da rade na odvraćanju od svih aktivnosti obiju strana kojima se ugrožava dvodržavno rješenje, kao što je širenje naselja; duboko žali zbog neprekidnog nasilja, terorističkih napada te poticanja na nasilje, koji su u potpunoj suprotnosti s napretkom prema miroljubivom dvodržavnom rješenju; ističe važnost održavanja palestinskih izbora; traži od EU-a da posvećuje posebnu pozornost izraelsko-palestinskom sukobu zbog njegove iznimne duljine i trenutačnih perspektiva koje ne omogućuju realističan put prema stabilnosti diljem Bliskog istoka;
16. prima na znanje normalizaciju odnosa između Ujedinjenih Arapskih Emirata, Bahreina, Maroka i Sudana s jedne strane i Izraela s druge strane; potiče regionalnu suradnju i podupire normalizaciju odnosa između Izraela i arapskih država, uz promicanje

potpunog uključivanja Palestinske samouprave u skladu s naporima EU-a i SAD-a usmjerenim na postizanje mira, sigurnosti i stabilnosti u regiji te u skladu s okvirom UN-a, arapskom mirovnom inicijativom i Sporazumom iz Osla; traži da se taj zamah upotrijebi za unapređivanje dijaloga i suradnje u regiji kako bi se pružila potpora bliskoistočnom mirovnom procesu i dvodržavnom rješenju, kao i poštovanju međunarodnog prava; napominje da je Abrahamov sporazum čimbenik u reorganizaciji međudržavnih odnosa u regiji i da se mora uzeti u obzir u europskoj strategiji čiji je cilj pomoći regiji da postigne stabilnost; poziva Komisiju i Vijeće da s predmetnim arapskim zemljama istraže kako njihovi sporazumi o normalizaciji odnosa s Izraelom mogu doprinijeti dvodržavnom rješenju;

17. ponovno potvrđuje ključan doprinos UNRWA-a stabilnosti i sigurnosti u teškom kontekstu sve većih humanitarnih i razvojnih potreba te apelira na EU i širu međunarodnu zajednicu da zajamči odgovarajuću političku i financijsku potporu toj agenciji, kako bi se osiguralo da ostvari svoj mandat i s obzirom na to da je Opća skupština UN-a 2022. produljila njezin mandat; ističe da se financiranje EU-a ne smije obustaviti bez dokaza o zlouporabi;
18. traži da se EU i njegove države članice uhvate u koštac s posljedicama ruske agresije na Ukrajinu na globalnu opskrbu hranom i cijene hrane radi stabilnosti regije; poziva Komisiju da se prioritetno pozabavi pitanjem utjecaja ruske agresije na Ukrajinu na određene zemlje na širem području Bliskog istoka u pogledu sigurnosti opskrbe hranom, tako da prednost da onim zemljama koje su najranjivije zbog velike ovisnosti o uvozu i nedostatka socijalne sigurnosti te da osigura da financijska potpora izravno koristi najugroženijim skupinama; naglašava da bi sukob u Ukrajini mogao povećati inflacijske pritiske koji su već izazvani pandemijom bolesti COVID-19, čime bi se pogoršala prehrambena i humanitarna kriza u najovisnijim zemljama Bliskog istoka;

Mogućnosti stabilnosti i sigurnosti

19. ističe da se svaki oblik suradnje mora temeljiti na pristupu sigurnosti ljudi i na poštovanju međunarodnog prava, svjetskog poretka utemeljenog na pravilima te zajedničkih ciljeva promicanja ljudskih prava i demokracije;
20. poziva sve države članice EU-a da izbjegavaju uvlačenje u regionalna suparništa; naglašava da bi, s obzirom na aktualne sukobe i izvješća o unutarnjoj represiji, izvoz oružja u određene zemlje na Bliskom istoku mogao biti u suprotnosti sa stajalištem EU-a utvrđenim u Zajedničkom stajalištu Vijeća 2008/944/ZVSP; traži da se praćenje izvoza oružja u regiju osigura mehanizmom savjetovanja među državama članicama;
21. žali zbog činjenice da se susjedne zemlje prečesto upleću u međusobne unutarnje krize i da je takvo upletanje, bez obzira na to je li političko ili čak vojno, štetno i nanosi dugoročnu štetu međudržavnim odnosima u regiji i sprečava rješavanje sukoba; poziva treće zemlje u regiji da se suzdrže od izvoza oružja u zemlje u kojima traju interni sukobi ili zaraćenim stranama i od vojnih intervencija u drugim zemljama u sukobu s pomoću redovnih ili paravojnih skupina jer te intervencije doprinose regionalnoj destabilizaciji, potkopavaju državne strukture i sponzoriraju skupinu boraca s različitim ideološkim opredjeljenjima; u tom pogledu osuđuje kontinuirano kršenje suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti Iraka od strane Turske; također osuđuje nedavnu iransku

upotrebu balističkih projektila i napada bespilotnim letjelicama na iračku regiju Kurdistana kao neopravdano kršenje iračkog suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti; snažno se protivi upotrebi bespilotnih letjelica u izvansudskim i izvanteritorijalnim smaknućima te poziva na predanost radu na relevantnim međunarodnim forumima u cilju globalne zabrane; posebno ističe opasnosti povezane s upotrebom autonomnih sustava i sustava na daljinsko upravljanje u takvim operacijama;

22. poziva EU da u potpunosti iskoristi nove oblike suradnje i financijske potpore kao što su Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa i Europski instrument mirovne pomoći, djelujući u skladu s već utvrđenim vodećim načelima i na način kojim se promiču stabilnost i ljudski razvoj;
23. pozdravlja predanost EU-a uspostavljanju zone bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku, u skladu s rezolucijom o Bliskom istoku s Konferencije za reviziju i proširenje stranaka Ugovora o neširenju nuklearnog oružja iz 1995. te pozdravlja promicanje mjera za izgradnju povjerenja kojima se podupire taj proces na potpun, provjerljiv i nepovratan način; izražava duboku zabrinutost zbog mogućeg širenja nuklearnog oružja u regiji i traži da EU i njegove države članice aktiviraju i pojačaju u sve diplomatske napore kako bi se to izbjeglo i ta pojava zaustavila; primjećuje da je Izrael, koji nije potpisnik Ugovora o neširenju nuklearnog oružja, već dugo dvosmislen u pogledu svojeg nuklearnog statusa; poziva Izrael da potpiše Ugovor o neširenju nuklearnog oružja;
24. pozdravlja privremeno zaključenje pregovora o Zajedničkom sveobuhvatnom akcijskom planu kao nužnom koraku prema postizanju regionalne stabilnosti i stvaranju uvjeta za daljnje pregovore o novoj, uključivoj regionalnoj sigurnosnoj strukturi; poziva SAD i Iran da nastave smislene pregovore u cilju ponovnog poštovanja Zajedničkog sveobuhvatnog akcijskog plana kao jedinog održivog načina rješavanja preostalih pitanja o zaštitnim mjerama u pogledu iranskih nuklearnih aktivnosti; naglašava da bi ponovna uspostava i provedba Zajedničkog sveobuhvatnog akcijskog plana pružila temelj za obnovu suradnje EU-a s Iranom, čime bi se dopunila postojeća partnerstva i odnosi EU-a u regiji; ističe da taj akcijski plan doprinosi rješavanju napetosti između Irana i njegovih susjeda;
25. prima na znanje stratešku dimenziju energetske suradnje na Bliskom istoku; ističe potrebu za diversifikacijom izvora energije u EU-u i poziva ESVD i Komisiju da provedu procjenu posljedica svakog sporazuma o uvozu nafte, plina ili vodika u EU u području sigurnosti; ističe da su regionalna stabilnost i blagostanje ključni cilj EU-a s obzirom na to da je ta regija važna za diversifikaciju izvora energije EU-a; poziva EU da svoj uvoz plina i nafte iz Rusije zamijeni opskrbom ugljikovodicima sa šireg Bliskog istoka, ali i da iskoristi priliku i do 2022. smanji ovisnost o ruskom plinu za dvije trećine kako bi se smanjila ukupna ovisnost EU-a o fosilnim gorivima i potaknula ulaganja u proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i u elektroenergetsku međupovezanost; traži da EU poveća suradnju sa zemljama šireg Bliskog istoka u pogledu europskog zelenog plana; poziva EU da potiče i podupire zemlje regije u postizanju njihovih klimatskih ciljeva, posebno iskorištavanjem njihovih velikih kapaciteta za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora; smatra da oslanjanje regije na vađenje ugljikovodika i trgovinu njime predstavlja prijetnju njezinoj budućoj stabilnosti; trži da EU u odnosima sa svojim sugovornicima u regiji istakne obostrane

koristi suradnje u zelenoj tranziciji, posebno prednosti održivog rasta; poziva EU da razmotri uspostavu partnerstva za obnovljivu energiju sa zemljama šireg Bliskog istoka;

26. ističe potrebu za borbom protiv financiranja terorističkih organizacija i aktivnosti; naglašava da EU mora pomoći u zaustavljanju pranja novca i suzbijanju nezakonitih financijskih tokova donošenjem jasne strategije za rješavanje manjkavosti u kontroli takvih sredstava u nekoliko država u regiji; žali što Ujedinjeni Arapski Emirati služe kao utočište za ruske oligarhe koji pokušavaju izbjeći sankcije EU-a protiv Rusije; naglašava da napredno i povijesno sigurnosno partnerstvo s regijom zahtijeva zajednički pristup ruskoj agresiji na Ukrajinu i temeljnim europskim interesima; jednako žali zbog toga što se sankcije EU-a protiv sirijskog režima od 2011. zaobilaze preko Libanona, Irana i Rusije;
27. oštro osuđuje terorističke napade terorističkih skupina u toj regiji; stoga poziva EU i njegove države članice da nastave snažno surađivati s legitimnim vladama koje se bore protiv džihadističkih mreža; pozdravlja napore koje Komisija i ESVD ulažu u uspostavu mreže stručnjaka u području borbe protiv terorizma među delegacijama EU-a u nekoliko zemalja u regiji i u pružanje prilagođene pomoći, što je zatražilo nekoliko vlada; poziva na sustavniju suradnju u sprečavanju i borbi protiv radikalizacije i terorizma putem ciljanih, prilagođenih i redovito ocjenjivanih civilnih programa; pozdravlja napore koje Komisija, a posebno Služba za instrumente vanjske politike, ulaže u uspostavu programa za razvoj partnerstava s nekoliko zemalja u regiji u cilju borbe protiv radikalizacije i terorizma; smatra da takvi prilagođeni programi, uz potporu materijalnih i financijskih sredstava prilagođenih posebnim potrebama zemalja primateljica, mogu biti učinkovit instrument sigurnosne suradnje; no traži da se provede temeljita procjena učinkovitosti tih projekata i da se osigura da pružatelji usluga, često iz agencija država članica, pružaju osposobljavanje koje je primjereno i prilagođeno potrebama koje su navele zemlje domaćini i koje se temelji na istinskom stručnom znanju;
28. pozdravlja činjenicu da je Vijeće donijelo Zakon Magnicki kao važan instrument EU-a za sankcioniranje kršitelja ljudskih prava; poziva na pripremu restriktivnih mjera protiv iranskih dužnosnika uključenih u teška kršenja ljudskih prava iranskih boraca za ljudska prava, zatvorenika savjesti i onih koji mirno prosvjeduju u zemlji;

Građani i ljudska prava

29. ističe da međuljudski kontakti i suradnja u područjima kao što su trgovina, obrazovanje, znanost i kultura imaju važnu ulogu u regiji i mogu dati ključan doprinos regionalnoj stabilnosti i premošćivanju jaza i u odnosu na EU i među pojedinim ostalim državama; u tom kontekstu pozdravlja prijedlog Komisije o izuzećima iz obveze posjedovanja vize za građane Kuvajta i Katara; poziva Komisiju da se brzo uključi u tehničke rasprave kako bi se osiguralo ispunjavanje relevantnih kriterija radi konačnog postizanja izuzeća iz obveze posjedovanja vize za građane Kuvajta i Katara; poziva Komisiju da studentima iz te regije omogući pristup programu Erasmus+;
30. ističe važnost stalne i rastuće političke i diplomatske prisutnosti EU-a u regiji radi promicanja strateškog političkog dijaloga te poticanja razmjene među zemljama u regiji u svrhu promicanja stabilnosti; traži da EU i njegove države članice povećaju

diplomatske i političke odnose za demokraciju, ljudska prava i vladavinu prava, kao što zahtijevaju mirni narodni pokreti diljem regije Bliskog istoka i sjeverne Afrike;

31. napominje da su EU i njegove države članice trenutačno uključeni u razne vojne operacije i suradnju u regiji: u operaciju ATALANTA pomorskih snaga EU-a u Somaliji za zaštitu plovila Svjetskog programa za hranu i drugih ugroženih brodova te odvracanje, sprečavanje i suzbijanje piratstva i oružane pljačke na moru, u operaciju IRINI pomorskih snaga EU-a na Sredozemlju, u operaciju Inherent Resolve SAD-a za potporu partnerskim snagama dok ne budu mogle neovisno poraziti Daiš/ISIS u određenim područjima Iraka i Sirije, u operaciju NATO-a Sea Guardian za izgradnju kapaciteta pomorske sigurnosti, potporu informiranosti o stanju u pomorstvu i borbu protiv terorizma na moru te u europsku pomorsku misiju za nadzor Hormuškoga tjesnaca; smatra da tim obvezama, kojima se odgovara na kolektivne prijetnje priznate međunarodnim pravom, EU znatno doprinosi sigurnosti u regiji; no napominje da pojedinačna uključenost određenih država članica u lokalne krize ili sukobe nije dio uže koordiniranih napora na europskoj razini, primjerice u Siriji ili Libiji; ističe potrebu za praćenjem i ocjenjivanjem prisutnosti EU-a iz perspektive ljudskih prava i uzimanjem u obzir kriterija sigurnosti ljudi;
32. žali zbog toga što su čelnici u regiji na široko rasprostranjene ulične prosvjede u brojnim arapskim zemljama 2010., 2011. i kasnije, kojima se pozivalo na demokratske reforme, odgovorili obnovom autoritarnih mjera te su građanima i stanovnicima dodatno ograničili slobodu govora, slobodu udruživanja, slobodu okupljanja i slobodu tiska; naglašava da vladavina prava i ljudska prava, dobro upravljanje i borba protiv korupcije donose koristi ljudima i potiču stabilnost u regiji; naglašava da mogućnost proizvoljnog pritvaranja i mučenja predstavlja neprihvatljiv oblik nesigurnosti za sve građane regije i izaziva veće društvene nemire, nepovjerenje i ogorčenost prema državnim institucijama;
33. osuđuje činjenicu da su borci za ljudska prava, aktivisti, novinari i ljudi koji se doživljavaju kao kritičari diljem regije i dalje izloženi ozbiljnoj i raširenoj državnoj represiji; traži da delegacije EU-a i država članica na terenu u interakcijama s lokalnim vlastima daju prednost pitanjima ljudskih prava te da osiguraju potpunu i strogu provedbu svih smjernica EU-a, uključujući smjernice o borcima za ljudska prava i akcijski plan za ljudska prava i demokraciju; traži od EU-a da promiče toleranciju i slobodu vjeroispovijesti u regiji; poziva Komisiju da zajamči da se demokratska klauzula iz naših sporazuma o pridruživanju s trećim zemljama učinkovito primjenjuje kad god dođe do jasnog kršenja ljudskih prava; traži da EU i njegove države članice iskoriste sve multilateralne forume koji su im na raspolaganju, uključujući UN, kako bi obnovili ili uspostavili neovisne međunarodne istražne mehanizme i mehanizme izvješćivanja za rješavanje najtežih kršenja međunarodnog humanitarnog prava i međunarodnog prava o ljudskim pravima na Bliskom istoku, posebno mučenja, prisilnih nestanaka i izvansudskih pogubljenja; u tu svrhu traži ponovnu uspostavu UN-ove skupine uglednih stručnjaka za Jemen, uspostavu mehanizma UN-a za praćenje i izvješćivanje o kršenjima ljudskih prava u Egiptu te obnovu mandata neovisne misije UN-a za utvrđivanje činjenica u Libiji;
34. izražava duboku zabrinutost zbog utjecaja koji prodaja, izvoz, ažuriranje i održavanje tehnologije za masovni nadzor u regiji imaju na ljudska prava s obzirom na njihovu lošu

reputaciju kada je riječ o zloupotrebi tehnologije za domaću represiju; osuđuje zloupotrebu tehnologije špijunskog softvera u regiji, kao što je špijunski program Pegasus izraelskog poduzeća NSO Group; ističe da svaka zloupotreba softvera za nadzor usmjeren na političke vođe, novinare, aktiviste ili civilno društvo predstavlja ozbiljno kršenje temeljnih prava i sloboda; ističe posebnu prijetnju koju nove digitalne tehnologije predstavljaju za borbe za ljudska prava, pripadnike oporbe, novinare i druge kad je riječ o kontroli, ograničavanju i potkopavanju njihovih aktivnosti; traži da EU povede inicijativu za promicanje hitnog globalnog moratorija na prodaju, prijenos i upotrebu špijunskog softvera do donošenja čvrstog regulatornog okvira u tom području; traži da EU i države članice osiguraju potpuno poštovanje ljudskih prava i odgovarajuću provjeru svih budućih izvoza europske nadzorne tehnologije i povezane tehničke opreme; poziva EU i države članice da surađuju s vladama trećih zemalja kako bi se okončale represivne prakse i zakonodavstvo u području kibersigurnosti i borbe protiv terorizma; poziva mjerodavne vlasti da oslobode sve zatvorenike savjesti, uključujući novinare i građane novinare, te da omoguće razvoj slobodnog, neovisnog i raznolikog medijskog okružja, što će biti u dugoročnom interesu njihove vlastite stabilnosti i sigurnosti; ističe važnost borbe protiv dezinformacija i širenja lažnih vijesti u regiji i traži od EU-a da poduzme odgovarajuće mjere, posebno podupiranjem neovisnih medija i obrazovnih građanskih inicijativa;

35. traži od EU-a da dodatno promiče razvoj snažnog i neovisnog civilnog društva u regiji, posebno suradnjom sa sindikatima, ženskim organizacijama i organizacijama za zaštitu okoliša; napominje da je u interesu EU-a surađivati s lokalnim organizacijama civilnog društva kako bi bolje informirao, evaluirao i diversificirao svoje politike prema zemljama u regiji; ističe da smanjenje prostora za civilno društvo u nekoliko zemalja predstavlja prijetnju regionalnoj stabilnosti; duboko žali zbog naglog pogoršanja slobode udruživanja i porasta broja napada na organizacije civilnog društva u nizu zemalja u proteklom desetljeću, bilo pravnom ili *de facto* represijom i zastrašivanjem; odlučno potvrđuje da je obrana temeljnih građanskih i političkih prava i sloboda legitimno područje rada organizacija civilnog društva, među ostalim i na Bliskom istoku;
36. ističe ozbiljnost problematike nasilja nad ženama u regiji, posebno u situacijama sukoba; traži od EU-a i njegovih država članica da pozovu svoje sugovornike u regiji da povećaju sudjelovanje žena u sprečavanju i rješavanju sukoba, mirovnim pregovorima, izgradnji mira, održavanju mira, pružanju humanitarnih odgovora i obnovi nakon sukoba; u tom pogledu traži od EU-a da bude primjer i zajamči pravednu zastupljenost žena u vlastitim delegacijama i misijama EU-a; traži od EU-a i država članica da u svoje napore za rješavanje sukoba na širem Bliskom istoku uključe Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 1325 (2000) o ženama, miru i sigurnosti; ponavlja svoj poziv da se Akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost III u potpunosti provede i odredi kao prioritet u svakom aspektu vanjskog djelovanja EU-a; traži od EU-a i njegovih država članica da potaknu sve sukobljene strane u regiji da poduzmu posebne mjere za zaštitu žena i djevojčica od rodno uvjetovanog nasilja, posebno od silovanja i drugih oblika seksualnog zlostavljanja u oružanim sukobima; naglašava važnost pružanja potpore lokalnim ženskim organizacijama kao sredstva za osnaživanje;
37. poziva vlasti u regiji da poštuju zabranu mučenja u svim okolnostima koja je utvrđena ponajprije u Konvenciji UN-a protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili

ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja, koju je većina zemalja u toj regiji potpisala i ratificirala; poziva na ukidanje smrtne kazne u cijeloj regiji; žali zbog toga što u zajedničkoj komunikaciji o strateškom partnerstvu sa Zaljevom nisu uvedene nikakve mjere za zaštitu ljudskih prava u suradnji na borbi protiv terorizma sa zemljama Zaljeva i ustraje u tome da se svaka suradnja u tom području sa zemljama Zaljeva i Bliskog istoka podvrgne strogoj primjeni takvih zaštitnih mjera; s dubokom zabrinutošću primjećuje ustrajni obrazac donošenja nejasno sastavljenih „protuterorističkih” zakona u zemljama te regije, čija provedba u praksi dovodi do kriminalizacije legitimnog, mirnog neslaganja; pozdravlja održavanje bilateralnih dijaloga o ljudskim pravima s arapskim državama Zaljeva i Izraelom, Jordanom i Libanom; međutim naglašava da takvi dijalozi ne bi trebali biti samo puko ispunjavanje birokratskih formalnosti nego bi trebali biti usmjereni na utvrđivanje konkretnih obveza i postizanje rezultata radi ostvarivanja konkretnog napretka u području ljudskih prava u partnerskim zemljama; nadalje ističe da godišnji dijalozi o ljudskim pravima ne bi trebali biti jedina prilika za razgovore o ljudskim pravima s pojedinačnim zemljama; traži od EU-a i čelnika država članica da u svim interakcijama na visokoj razini sa svojim sugovornicima iz država članica Vijeća za suradnju u Zaljevu ponove nedoumice i oblikuju preporuke iznesene u dijalogima; duboko je zabrinut zbog stalnog pogoršanja stanja ljudskih prava u Saudijskoj Arabiji, što se odražava u porastu broja pogubljenja 2022. i osuđivanju saudijskih građana, kao što je Salma al-Shehab, na 45 godina zatvora zbog korištenja društvenih medija; duboko je zabrinut zbog nedostatka smislene odgovornosti za ubojstvo novinara Washington Posta Džemala Hašogdžija;

38. ističe važnost ciljeva održivog razvoja utvrđenih UN-ovim Programom održivog razvoja do 2030. kao ključnih promicatelja regionalne stabilnosti; naglašava potrebu za daljnjim jačanjem suradnje između EU-a i zemalja u regiji kako bi se ispunili svi ti ciljevi, a posebno oni koji se odnose na izazove koji zahtijevaju globalnu suradnju kao što su klimatske promjene, utvrđivanjem jasnih strategija, vremenskih okvira i ciljeva u tim područjima; naglašava da je rješavanje temeljnih uzroka najbolji način da EU promiče sigurnost i stabilnost u toj regiji;

o

o o

39. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima država članica, glavnim tajnicima Lige arapskih država, Unije za Mediteran i Vijeća za suradnju u Zaljevu te vladama i parlamentima njihovih država članica.

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	13.10.2022
Rezultat konačnog glasovanja	+: 53 -: 5 0: 5
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Fabio Massimo Castaldo, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Anna Fotyga, Michael Gahler, Kinga Gál, Bernard Guetta, Sandra Kalniete, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Jaak Madison, Claudiu Manda, Lukas Mandl, Thierry Mariani, Pedro Marques, Marisa Matias, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Matjaž Nemeč, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Mounir Satouri, Dominik Tarczyński, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Viola von Cramon-Taubadel, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Markéta Gregorová, Christophe Grudler, Andrzej Halicki, Evin Incir, Manolis Kefalogiannis, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev, Georgios Kyrtos, Sergey Lagodinsky, Pierfrancesco Majorino, Juozas Olekas, Ramona Strugariu, Tom Vandenkendelaere, Mick Wallace
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Asim Ademov, Bas Eickhout, Javier Moreno Sánchez, Piernicola Pedicini, Miguel Urbán Crespo, Juan Ignacio Zoido Álvarez

KONAČNO POJEDINAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

53	+
NI	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Asim Ademov, Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Michael Gahler, Andrzej Halicki, Sandra Kalniete, Manolis Kefalogiannis, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Lukáš Mandl, Vangelis Meimarakis, Tom Vandenkendelaere, Isabel Wiseler-Lima, Juan Ignacio Zoido Álvarez, Željana Zovko
RENEW	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Christophe Grudler, Bernard Guetta, Georgios Kyrtos, Ramona Strugariu, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Evin Incir, Dietmar Köster, Pierfrancesco Majorino, Claudiu Manda, Pedro Marques, Sven Mikser, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemeč, Juozas Olekas, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos
THE LEFT	Marisa Matias, Manu Pineda, Miguel Urbán Crespo, Mick Wallace
VERTS/ALE	Bas Eickhout, Markéta Gregorová, Sergey Lagodinsky, Piernicola Pedicini, Mounir Satouri, Viola von Cramon-Taubadel

5	-
ECR	Charlie Weimers
ID	Thierry Mariani, Harald Vilimsky
NI	Kinga Gál, Kostas Papadakis

5	0
ECR	Anna Fotyga, Jacek Saryusz-Wolski, Dominik Tarczyński, Witold Jan Waszczykowski
ID	Jaak Madison

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani